

Sygn. akt III AUa 658/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 września 2016 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G.

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Małgorzata Gerszewska (spr.)
Sędziowie:	SSA Aleksandra Urban SSA Iwona Krzeczowska - Lasoń
Protokolant:	stażysta Sylwia Gruba

po rozpoznaniu w dniu 28 września 2016 r. w Gdańsku

sprawy E. I.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o ubezpieczenie społeczne rolników

na skutek apelacji E. I.

od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 3 grudnia 2015 r.,
sygn. akt VI U 1540/15

oddala apelację.

SSA Aleksandra Urban SSA Małgorzata Gerszewska SSA Iwona Krzeczowska - Lasoń

Sygn. akt III AUa 658/16

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją z dnia 21 kwietnia 2015 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników E. I. w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego od 1 kwietnia 2015 r. oraz ubezpieczenia emerytalno-rentowego dla ubezpieczonego od 1 kwietnia 2015 r. oraz ustania opłacania składek za ubezpieczonego od wskazanej daty.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony twierdził, iż nie została ona podpisana przez osobę do tego uprawnioną oraz że nie rozpatrzono wcześniej składanych przez niego wniosków.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy domagał się jego oddalenia.

Wyrokiem z dnia 3 grudnia 2015 r. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie, wskazując następujące motywy rozstrzygnięcia:

Decyzją z dnia 28 marca 2011 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stwierdził podleganie przez wnioskodawcę ubezpieczeniu społecznemu rolników i obowiązek wypłacania składek na ubezpieczenia wypadkowe, chorobowe, macierzyńskie oraz emerytalno-rentowe od 1 lutego 2008 r. Wcześniej ubezpieczony miał prawo do rolniczej renty przyznanej mu do 31 stycznia 2008 r. Wyrokiem z dnia 25 listopada 2011 r. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy oddalił odwołanie ubezpieczonego od decyzji z dnia 28 marca 2011 r.

Decyzją z dnia 28 stycznia 2014 r. KRUS odmówił ubezpieczonemu prawa do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy.

Decyzją z dnia 31 marca 2015 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. ustalił wysokość i podjął wypłatę emerytury poczynawszy od 1 lutego 2015 r. Przedmiotowa decyzja nie została zaskarżona przez ubezpieczonego.

Po wpływie decyzji z dnia 31 marca 2015 r. do KRUS, organu rentowy wydał zaskarżoną w niniejszej sprawie decyzję, którą podpisał kierownik placówki terenowej ze wzmianką, iż została ona wydana z upoważnienia Prezesa KRUS.

Sąd wyjaśnił, że zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu podlega z mocy ustawy rolnik, którego gospodarstwo obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 1 hektara przeliczeniowego lub dział specjalny. Domownik rolnika, o którym mowa w punkcie 1, jeżeli ten rolnik lub domownik nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu lub nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty, albo nie ma ustalonego prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Na podstawie art. 16 ust. 3 w zw. z art. 16 ust. 1 powołanej ustawy ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu nie podlega rolnik, który ma ustalone prawo do emerytury lub renty.

Konsekwencją przedstawionej regulacji prawnej jest ustalenie, że ubezpieczony - wobec nabycia prawa do emerytury - został wyłączony z ubezpieczenia społecznego rolników. Jak wynika bowiem z powołanych przepisów ubezpieczenie ustaje od dnia następującego po dniu, w którym ustały okoliczności uzasadniające podleganie ubezpieczeniu.

Odnosnie zarzutu ubezpieczonego, że decyzja wydana w jego sprawie nie została podpisana przez osobę do tego uprawnioną oraz że nie rozpatrzono wcześniej składanych przez niego wniosków Sąd wskazał, że zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 36 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników Prezes Kasy może upoważnić do wydawania decyzji w sprawach o podleganiu ubezpieczeniu oraz ustaniu ubezpieczenia pracowników Kasy. Ponadto Prezes Kasy i Prezes Zakładu mogą postanowić, że określone decyzje będą wydawane z upoważnienia Prezesa Kasy przez pracowników zakładu. Przy wydaniu zaskarżonej decyzji Prezes Kasy skorzystał z upoważnienia, dla którego podstawę stanowi powołany wyżej przepis, dlatego też nie można zgodzić się z argumentem skarżącego odnośnie podpisania decyzji przez osobę nieuprawnioną.

Z tych względów, Sąd Okręgowy, uznając odwołanie wnioskodawcy za bezzasadne, na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

Apelację od wyroku wywiódł wnioskodawca zaskarżając go w całości i zarzucając mu naruszenie zasad postępowania cywilnego poprzez nie rozpoznanie istoty sprawy oraz nie wyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy i oparcie postępowania o nieistniejącą decyzję z dnia 28 stycznia 2014 r., także i inne, m. in. choćby przedstawiane w pismach i na rozprawie.

Uzasadniając swoje stanowisko skarżący podkreślił, że emerytura z ZUS przyjęta z biedy i wielomiesięcznym opóźnieniem w bezskutecznym oczekiwaniu na zakończenie postępowania rentowego w KRUS świadczy o pozbawieniu go przysługującego każdemu swobodnego prawa wyboru renty czy emerytury oraz o nierównym

traktowaniu. Krzywdą jest bowiem zakończenie w KRUS ubezpieczenia wnioskodawcy przed zakończeniem postępowania rentowego trwającego od 25 lutego 2008 r.

Będąc, zatem pokrzywdzonym przez KRUS i niestety przez Sąd skarżący wniósł o zmianę wyroku lub jeśli to nie możliwe o jego uchylenie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

Istota sporu w analizowanej sprawie sprowadzała się do ustalenia, czy Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego zasadnie wyłączył E. I. z ubezpieczenia społecznego rolników począwszy od 1 kwietnia 2015 r. wobec przyznania mu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych prawa do emerytury pracowniczej.

Rozważając powyższą kwestię w kontekście zarzutów zawartych w wywiezionej przez wnioskodawcę apelacji, Sąd Apelacyjny w całej rozciągłości podzielił i przyjął za własne ustalenia Sądu Okręgowego, co do opisanego przezeń stanu faktycznego, jak również podzielił ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego. W ocenie instancji odwoławczej Sąd ten dokonał również trafnej interpretacji przepisów mających zastosowanie w niniejszej sprawie, co z kolei czyni zbytecznym ponowne przytaczanie ustaleń oraz szczegółowych rozważań zawartych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, zwłaszcza, że apelacja nie zawiera zarzutów dotyczących ustaleń faktycznych. Skarżący nie podjął również szczegółowej polemiki z rozważaniami prawnymi dokonanyymi przez Sąd pierwszej instancji (por. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 listopada 1998 r., I PKN 339/98, OSNAPiUS 1999, Nr 24, poz. 776, postanowienie SN z dnia 22 kwietnia 1997 r., II UKN 61/97, OSNAPiUS 1998, Nr 3, poz. 104).

Przystępując do weryfikacji legalności zaskarżonej decyzji, a tym samym wyroku Sądu pierwszej instancji, w pierwszej kolejności przypomnieć należy, że zgodnie z treścią art. 7 ust. 1 i art. 16 ust. 1 i 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, rolnik, którego gospodarstwo obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny oraz domownik takiego rolnika podlegają ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu oraz ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu z mocy ustawy, jeżeli nie podlegają innemu ubezpieczeniu społecznemu lub nie mają ustalonego prawa do emerytury lub renty albo nie mają ustalonego prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Z kolei przepis art. 6 pkt 10c tej ustawy stanowi, że przez ustalone prawo do emerytury lub renty rozumie się ustalone prawo do emerytury lub renty z ubezpieczenia albo ustalone prawo do emerytury lub renty na podstawie przepisów emerytalnych lub innych przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym, a także ustalone prawo do zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, przyznanego na podstawie przepisów o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu oraz świadczenia o charakterze rentowym z instytucji zagranicznej albo też ustalone prawo do emerytury pomostowej lub do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego. Tożsame stanowisko zajęł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 kwietnia 2016 r. (III UK 98/15, LEX nr 2038977), wskazując, że domownik rolnika (czy, jak w analizowanym przypadku, rolnik) posiadający ustalone prawo do renty socjalnej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy (względnie emerytury) nie podlega rolniczym ubezpieczeniom społecznym z mocy ustawy, ani nawet dobrowolnym ubezpieczeniom rolniczym.

Podkreślić należy, na co zwracał już uwagę Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 27 lutego 2014 r. (III AUa 691/13, LEX nr 1459016, OSAS z 2015/1/147-154), że podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników zależy od spełnienia przesłanek określonych w przepisach ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Regulacje te - powołane powyżej - wyznaczają standard podlegania rolniczemu ubezpieczeniu społecznemu przez rolnika prowadzącego gospodarstwo rolne, ograniczony ustawowym warunkiem niepodlegania innemu ubezpieczeniu społecznemu, przez które rozumie się obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne i rentowe określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych lub zaopatrzenie emerytalne określone w odrębnych przepisach (art. 6 pkt 12 ustawy). Oznacza to ustawowy prymat podlegania innemu niż rolniczy tytuł ubezpieczenia społecznego lub zaopatrzenia emerytalnego przez rolnika równocześnie prowadzącego gospodarstwo rolne lub ustawowo określony dział specjalny. Zwrócić jednakże uwagę należy, że ten inny niż rolniczy tytuł ubezpieczenia społecznego został ustawowo zdefiniowany. Chodzi zatem o osobę o ustalonym prawie do emerytury lub renty, przez co rozumie

się ustalone prawo do emerytury lub renty z ubezpieczenia albo ustalone prawo do emerytury lub renty na podstawie przepisów emerytalnych lub innych przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym, albo ustalone prawo do emerytury pomostowej na podstawie przepisów o emeryturach pomostowych lub do nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych na podstawie przepisów o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych, a także ustalone prawo do zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, przyznanego na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, oraz świadczenia o charakterze rentowym z instytucji zagranicznej (art. 6 pkt 10c).

W analizowanej sprawie poza sporem pozostaje, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 31 marca 2015 r., w oparciu o przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustalił E. I. prawo do emerytury pracowniczej z powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych, począwszy od 1 lutego 2015 r., tj. od daty złożenia wniosku. Wobec powyższego, zgodnie z literalnym brzmieniem powołanych wyżej przepisów ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników obowiązkiem pozwanego było podjęcie decyzji o wyłączeniu E. I. z ubezpieczenia społecznego rolników, albowiem posiadanie tytułu do ubezpieczenia społecznego wymienionego w art. 6 ustawy wyłącza możliwość ubezpieczenia rolniczego (komentarz do art. 16 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, Karina Jankowska, Inetta Jędrasik-Jankowska, 1 czerwiec 2011 r.). A skoro tak to decyzja pozwanego, jak również potwierdzający jej zasadność wyrok Sądu I instancji odpowiadają prawu.

W świetle powyższej argumentacji zarzuty podniesione przez wnioskodawcę w apelacji, odnoszące się de facto do toczących się na przełomie lat 2008-2011 postępowań administracyjnych oraz sądowych w przedmiocie zasadności żądania ubezpieczonego przyznania mu prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, nie mogły podważyć trafności zaskarżonego orzeczenia. Wnioskodawca - jak wynika z akt - był objęty rolniczym ubezpieczeniem społecznym aż do 2015 r. i okoliczność przyznania mu prawa do renty względnie jego odmowa (co nastąpiło w 2014 r.) pozostawała bez wpływu na aktualnie podjętą decyzję w zakresie ustania ubezpieczenia społecznego rolników związaną z podjęciem przez ubezpieczonego decyzji o pobieraniu emerytury przyznanej mu na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 887).

Mając na uwadze powyższe, dzieląc stanowisko Sądu I instancji i uznając apelację E. I. za bezzasadną, Sąd Apelacyjny, na mocy art. 385 k.p.c., orzekł, jak w sentencji.

SSA Małgorzata Gerszewska SSA Aleksandra Urban SSA Iwona Krzczowska-Lasoń